

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΑΝΔΡ. ΙΩ. ΖΩΝΤΟΣ - ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 6 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 50

ΧΑΛΚΙΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1942

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Σχετικῶς μὲ τὸ εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος σημεῖμα μας, ὑπὸ τὸν τίτλον «Μία εὐχάριστος εἰδησις» κατὰ τὸ ὁποῖον ὁμᾶς ἔρασιτεχνῶν νέων καὶ νεανίδων τῆς πόλεως μας εἶχε τὴν ὠραίαν ἔμπνευσιν νὰ ὀργανώσῃ καὶ νὰ διδάξῃ ἀπὸ σκηνῆς καὶ εἰς μίαν σειρὰν τριῶν παραστάσεων τὴν «**Γυναῖκα τοῦ Καίσαρος**» συγχρονον κοινωνικὸν δράμα τοῦ συμπολίτου μας συγγραφέως **Γιάννη Σκαρίμπα**, πληροφορούμεθα ἐν συνεχείᾳ εὐχαρίστως διὴ ἡ ἀξία πάσης ἐνισχύσεως καὶ συγχαρητηρίων ἰδέα αὐτῆ, ἤρχισε λαμβάνουσα σάρκα καὶ ὄσθα, ὑπὸ τὴν δημιουργικὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐπίσης συμπολίτου καλλιτέχνου κ. Ἀργύρη Βαλσαμά σκηνοθέτου καὶ σκηνογράφου τοῦ ἔργου, καθὼς καὶ χάρις εἰς τὴν ἐργασιοκότητα καὶ εὐγενῆ φιλοσοφίαν τῶν φιλοτίμων αὐτῶν νέων καὶ κυριῶν ποὺ ἀνέλαβον νὰ ἐρμηνεύσουν τοὺς ρόλους.

Οὕτω, μανθάνομεν, ἤδη, ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς ὅλης ἐργασίας τοῦ ἀνεβάσματος τοῦ ἔργου—ἀνέβασμα ποῦ, εἰρήνηθῃ ἐν παρόδῳ καὶ ὡς ἔχον σήμερα ἅπραγματὰ θὰ στοιχίσῃ μερικὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας δραχμῶν—προχωρεῖ ἐπὶ σχεδίου προβλέποντος πλήρη ἀριτιότητα σκηνικῶν, διακόσμου καὶ ἀμφιέσεων καθὼς—ὅπερ καὶ σπουδαιότερον—ἐμπνευσμένην καλλιτεχνικὴν ἔξαρσιν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν λεπτοτάτων ρόλων τῶν προσώπων τοῦ δράματος Ἡ διανομὴ τούτων ἡ ὁποία ἐγένετο μετὰ πάσης προσοχῆς, ἔχει οὕτω κατὰ τὰ κυριώτερα πρόσωπα: Τὸν ρόλον τοῦ φαρμακοποιοῦ Ἀνδρέα Βλαντιῆ, θὰ ἐρμηνεύσῃ ὁ νέος κ. Κων. Δακριντζίκος, τῆς Λουίζας Βλαντιῆ («**Γυναῖκα τοῦ Καίσαρος**») ἡ Κυρία Λούλα Σιμιντζῆ, τῆς ἀδελφῆς τῆς Μάρθας ἡ Δ)νίς Ἐφη Λαμπαδαρίδου, τοῦ δικαστοῦ Ζανῆ Ἀργυράμου ὁ νέος Μίμης Πασσᾶς, τοῦ ἐμπόρου Γεώργη Μουζᾶ ὁ Πολύβιος Νίτης, καὶ τοῦ συνεταίρου Χαρ. Χατζῆ ὁ Νικολ. Καλύβας.

Ὁλόκληρος ἡ ἔρασιτεχνικὴ ὁμᾶς τῶν νέων αὐτῶν, ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν, ὅπως εἶπομεν, τοῦ κ. Βαλσαμά καὶ μετὰ προηγηθεῖσαν μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν ρόλων τῶν, ἤρχισεν ἤδη τὰς μερικὰς δοκιμὰς, πολὺ δὲ γρήγορα θὰ ἀρχίσουν καὶ αἱ γενικαὶ τριαυτὰ οὕτως ὥστε, ὅταν παρουσιασθοῦν ἐπὶ σκηνῆς ν' ἀποδώσουν τὸ ἔργον ἐν ὅλῃ του τῆ συγκλονιστικῆ συγκρούσει τῶν χαρακτήρων τοῦ-δράματος καὶ εἰς ὅλην τὴν καταυγάζουσαν τὰ τοπία τῆς δράσεως καλλιτεχνικὴν του συγκίνησιν. Παρακολουθήσαντες αὐτοπροσώπως μίαν ἀπὸ τὰς δοκιμὰς αὐτὰς εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ με καλέσῃ ὁ σκηνο-

θέτης καὶ σκηνογράφος τοῦ ἔργου κ. Βαλσαμάς, ὁμολογῶ διὴ ἔμεινα ἐκπληκτος πρὸ τῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθείσης ἐργασίας. Καίτοι εὐρίσκειται ἐν τῷ γίνεσθαι ἀκόμα, ἡ κοπιώδης αὐτῆ ἐργασία, ἐν τούτοις ἡ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς δημιουργουμένη θεατρικὴ ἀτμόσφαιρα, ἦτο πλήρης καλλιτεχνικῶν ἠλεκτρονίων καὶ αἱ πρῶται δραματικαὶ πνοαί, ποῦ τὸ ὅλον δράμα ἀποπνέει μοῦ ἔδωσαν τὴν εὐχάριστον αἴσθησιν περὶ τῆς ἐξησφαλισμένης περιφάνου ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου.

Τὸν συγγραφέα τοῦ ἔργου κ. Γιάννην Σκαρίμπα, τὸν ὁποῖον εἶχαμε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπισκεφθῶμεν εἰς τὸ γραφεῖον του καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν περὶ τῆς θέσεως ποῦ πέρνει διὰ τοῦ ἔργου του ἀπάναντι τῶν πραγμάτων, μᾶς ἀπήντησεν περίπου τὰ ἑξῆς: Δὲν ὑπάρχουν θέσεις ἐδῶ. «Πᾶν μέτρον ἄνθρωπος». Τὸ δράμα μου αὐτὸ εἶναι ἕνα ἄνθος τοῦ ἀνθρώπινου κήπου. Τὰ πρόσωπα σ' αὐτὸ ὅπως συμβαίνει μὲ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους—διαχειρίζονται τίς τύχες τους ἕως ἕνα σημεῖο. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα—καὶ φτάνει καμμία φορὰ γι' αὐτὸ ἡ πιὸ μικρὴ παρεξήγησι, ἢ ἕνα περιστατικὸ ὄλως διόλου ἀσήμιοντο—τοὺς ξεφεύγει ἢ αὐτοδιαχειρῆσι αὐτῆ, ἢ κυριαρχία στίς πράξεις τους καὶ ἀπὸ ἐξουσιαστὲς γίνονται δοῦλοι του: ἀπὸ δημιουργοὶ ὑλικά τους. Τότε ἐπέρχεται ἡ σύγκρουσι καὶ οἱ ἄνθρωποι γίνονται παιχνίδια στὰ δάχτυλα τῆς θεόστραβης τύχης. Μὰ ἡ μοῖρα τους εἶναι ἴδια—ἡ φθορά. Κλαῖνε, ἀγαποῦν, μετανοοῦν ἢ μισοῦν. Ἡ ἀδυσώπητη ἐπεξεργασία τῆς μοῖρας τους ἐπεξεργάζεται τελεία καὶ τοὺς κάνει ἱστορία τοῦ κόμου. Ἡ γυναῖκα τοῦ Καίσαρος ἔπρεπε καὶ νὰ εἶναι τιμια καὶ νὰ φαίνεται τέτοια. Τοῦ Καίσαρος... Ἡ Ἰουλία δὲν εἶναι γυναῖκα τοῦ Καίσαρος παρὰ εἶναι γυναῖκα τοῦ Ἀντρέα Βλαντιῆ, φαρμακοποιοῦ στὴ Χαλκίδα. Ἡ ἄλλη... ἢ Καισαρίνα, νὰ ποῦμε, ἦταν ὑποχρεωμένη καὶ νὰ εἶναι καὶ νὰ φαίνεται ἐνάρετη. Ἦταν... νὰ ποῦμε πάλι...σάν δούλη! Δούλη τῆς τιμῆς τοῦ ἀντρός της. Ἡ τιμὴ ἦταν δική του—κατιτίς εἶδος κτήμα του, εἶδος παράρτημα τοῦ Καισαρικοῦ ἐγώτισμοῦ—καὶ ἡ **Γυναῖκα Του**, (ἐξάρτημα κι' αὐτὴ καὶ στολίδι τῆς δόξας του, μόνον) ποῦ ἐδικαιοῖταν νὰ συμμετέχῃ σ' αὐτά! Ἦταν, πάλι νὰ ποῦμε εἶδος τι ἀντικείμενο, διατετιμημένο μὲ τὴν τιμὴ τοῦ ἀντρός της!... Ἀδερφέ ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ Καίσαρος! Περιφνημα καὶ μακαρία ἡ ὁδός...Μὰ ἐτούτη, ἡ φαρμακοποιήνα—αὐτῆ—εἶχε τὴν ἴδια μὲ τὴν ἄλλη ὑποχρέωσι; Ἐπρεπε νὰ εἶναι ἐνάρετη γιὰ λογαριασμὸ τοῦ συζύγου—ποῦ στὸ κάτω τῆς γραφῆς δὲν εἶναι οὔτε

(Συνέχεια εἰς τὴν 8ην σελίδα)

·Η Ζωὴ τοῦ Βιβλίου

Ε. ΛΕΜΠΕΣΗ: Η ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΚΩΝ ΕΝ ΤΩ ΣΥΓΧΡΟΝΩ ΒΙΩ

Τοῦ κ. Γ. Ι. Φουσάρα

Στὸ δοκίμιό του ποὺ τὸν περασμένο Δεκέμβρη κυκλοφόρησε ὁ γνωστός κι ἀπὸ τᾶλλα του δημιουσιεύματα (1) Χαλκιδεὸς κοινωνιολόγος καὶ λογοτέχνης κ. Ε. Λεμπέσης, κατοπιάνεται μ' ἓνα ὀλίγετα ὡς τὰ τώρα ἀνεκμετάλλευτο ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη θέμα, τὴ συμβολὴ τῶν βλακῶν στὴ διόρθωση τῆς σημερινῆς κοινωνίας, συμβολὴ μὲ τεράστια σημασία, μιὰ ποῦ, ἂν δὲν ὑπῆρχαν «βλάκες» γιὰ νὰ τοὺς ἐκμειαλλεύονται οἱ «ἔξυπνοι», δὲ θὰ μπορούσε, κατὰ τὸ συγγραφέα, νὰ ὑπάρξει «κοινωνία».

Δὲν εἶναι ὁμως «εὐεργετικοί» γιὰ τὴν κοινωνία ὅλοι οἱ βλάκες. Οἱ πιότεροί τους εἶναι «ἐνοχλητικοί» γιὰ τὴν χρησιμοποιοῦν τὴν πλειοψηφία τους—δέκα βλάκες κ' ἓνας ἔξυπνος εἶναι ἡ ἀναλογία—καὶ τὴν ἔμφυτὴ τους τάση νὰ εἰσχωρῶν σ' ὅλες τὶς ὀργανώσεις—ἀποτέλεσμα τῆς διανοητικῆς τους ἀναπηρίας—γιὰ ν' ἀνέβουν κοινωνικά, πράγμα ποῦ μιὰ χαρὰ τὰ καταφέρνουν, ὅπως ἀποδείχνει ὁ κ. Λεμπέσης στὴ μελέτη του μὲ σειρά συλλογισμῶν, ποῦ δὲν πρόκειται, βέβαια, νὰ τοὺς παρακολοθησοῦμε σ' ὅλο τους τὸ μᾶκρος. Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ γίνῃ κἄπως πλῆτύτερος λόγος γιὰ μερικὰ σημεῖα καὶ συμπεράσματα, ποῦ τόσο καταθλητικὰ θὰ ἦταν γιὰ τοὺς «ἔξυπνους», ἂν δεχτοῦμε πῶς ὁ συγγραφέας τοῦ δοκίμιου ἔχει πέρα γιὰ πέρα δίκην στίς ἀπόψεις του.

Καὶ πρῶτα—πρῶτα ὁ κ. Λεμπέσης μιλεῖ γιὰ τὴν προσπάθεια μερικῶν νὰ παίξουν τὸν «κοινωνικῶς ἀνυπέβλητον» ρόλο τῶν βλακῶν, νὰ κάνουν δηλαδή τὴν «πάπια», γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τοὺς τελευταίους στὴν «λαμπρά των σταδιοδρομία», ἐν τῇ χρυσῇ μέσῃ ὁδῷ τῆς μετριότητος ἐννοεῖται, ποῦ ὁ συγγραφέας τὸ νομίζει πολὺ δύσκολο—σχεδὸν ἀκατόρθωτο—γιὰ τὸν δὲν ἔχουν οἱ πρῶτοι τὴν χρειαζομένη πονηριά, ποῦ «ἐπιτηδειότητα» ὁ κόσμος τῆ νομίζει, τόσο ποῦ νὰ παίρνει γιὰ πραγματικούς βλάκες τοὺς ἔτσι «τραγικῶς ἀποτυχημένους» ἔξυπνους. Μὰ ὁ κ. Λεμπέσης προχωρεῖ καὶ περισσότερο. Ὡς τὰ τώρα νομίζαμε πῶς ἀναγκαῖο προσὸν τῶν ἀπατεῶνων ἦταν ἡ διαβολεμένη ἔξυπνάδα, καὶ νὰ ποῦ βλέπουμε τὸ συγγραφέα μας νὰ ὑποστηρίζει πῶς μονάχα οἱ βλάκες «ἐξαπατοῦν» εὐκόλα τοὺς ἔξυπνους «εὐπιστους» κατὰ κανόνα, γιὰ τὴν «ἡ εὐπιστία ἐνὸς ἀτόμου, ὡς προϋποθέτουσα τὰ ἄλλα ἄτομα ὡς ἔντιμα, καὶ συνεπῶς ὡς εὐφυᾶ, εἶναι ἀσφαλῶς τὸ μέγιστον τῶν τεκμηρίων τῆς πνευματικῆς του ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ (2)». Τέλος ὁ κ. Λεμπέσης ἀποδίδει στοὺς βλάκες καὶ βαρύτερες κατηγορίες. Τοὺς θέλει ψεῦτες, διεστραμμένους, ραδιούργους, σκωφάντες, κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί ἄλλο, καὶ καταλήγει μὲ τὸ συμπέρασμα πῶς «ἡ ἀνηθικότης εἶναι ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν βλακῶν (2)».

(1) «Κριτικὴ τῆς κοινῆς γνώμης» (1929). «Τὸ πρόβλημα τῆς καπιταλιστικῆς συγκεντρώσεως ἐν τῇ ἀγροτικῇ οἰκονομίᾳ» (1932) μὲ τὸ ὄνομά του καὶ ἡ ποιητικὴ συλλογὴ «Ἐλεύροισι ξερῶν» (1928) καὶ τὰ κριτικὰ ἄρθρα στὴ «Νέα Ἡμέρα» κ' ἄλλοι μὲ τὸ ψευδώνυμο Π. Θνητός.

(2) Ὁ κ. Λεμπέσης ὑπογραμμίζει.

Δε μπορῶ νὰ πῶ πῶς ὅλες οἱ γνώμες τοῦ κ. Λεμπέσης εἶν' εὐκολοπρόσδεκτες, ὅπως λ. χ. ὅτι οἱ «λαμπροὶ νέοι», οἱ giles à para, ποῦ τόσο τοὺς θαυμάζουν οἱ πολλοί, εἶναι ὅλοι τους, χωρὶς καμμιάν ἐξαιρέση, βλάκες. Καὶ ἴσως δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ γιὰ τὸν δὲν εἶμαι ἐπιστήμονας κοινωνιολόγος, ἴσως καὶ γιὰ τὸν τόσο πρωτόφαντα εἶναι ὅσα στὴν παραπάνω μελέτη ὑποστηρίζονται, γραμμένα μάλιστα μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ στὸ συγγραφέα τῆς δεικτικῆς του εἰρωνία, ποῦ ὁ ἀναγνώστης παίρνει ἀμέσως—εἶναι ψυχολογημένο—στάση «ἐφεκτικὴ». Μὰ οὔτε κ' εὐκόλο εἶναι νὰ σβύσει μὲ μιὰ μονοκοντυλιὰ τὶς γνώμες τοῦ κ. Λεμπέσης, γιὰ τὴν ξέρεῖ νὰ τὶς συνοδεύει μ' ἐπιχειρήματα, ποῦ ἀκαταμάχημα φαίνονται στὴν πρώτη ματιὰ. Ἐτσι κι ἄλλοιως ὁμως τὸ δοκίμιό τοῦ κ. Λεμπέσης ἀξίζει νὰ διαβαστεῖ, τοῦλάχιστο σὰν περιεργὸ τῆς σκέψης παιγνίδι μὲ πολλές, παρ' ὅλη τὴν καθαρεύουσα του, λογοτεχνικὲς ἀρετές.

Γ. Ι. Φουσάρας

ΕΠΑΡΧΙΑ

Ἐπίτεια ἐπαρχιῶν βουβά, κλειστὰ ἀπάνω τῶνα σ' ἄλλο ἀκουμπισμένα, ἢ στὴν πλαγιὰ κεῖ πέρα σκορπιστὰ λησμονημένα, παραστρατημένα.

Ὁ κῆπος, τὰ λουλούδια στὴν αὐλή, ἀραδιαστὰ οἱ γλάστρες γύρω—γύρω τὸ κλῆμα μὲ τὴν πράσινη στολὴ καὶ στὴ γωνιά τῆς πασχαλιάς τὸ μῦρο.

Στὴν κάμαρα τὸ τζάκι, ποῦ ἡ φωτιὰ ξυπνάει θύμησης λησμονημένες Ὅλα εἶν' ὅπως τότε, στὰ παλῆα καὶ μοιάζονε φωνῆς ξεψυχισμένες.

Τὰ κάδρα, ἴδια πάντα, σοῦ γελοῦν τὸ χαμηλὸ ντιβάνι σὲ προσμένει, γιὰ νὰ σοῦ πῶ ἔτσι ὅπως ὅλα τραγουδοῦν μιὰν ἱστορία παλῆα καὶ ξεχασμένη.

Πελοτές, μαξιλάρια σκορπιστὰ ἀπ' τῆς Γιαγιᾶς τὰ χέρια κεντημένα, πετρώσαν στὸ σαλόνι ἀραδιαστὰ, στὴν ἴδια θέσι πάντοτε βαλμένα.

Σὰ σπίτια ἐπαρχιῶν βουβά, κλειστὰ εἶναι κ' οἱ ἄνθρωποι ποῦ μέσα ζοῦνε, μὲ τὴν ψυχὴ γυρμένη στὰ παλῆα δὲ βλέπουν ὅ,τι νέο, οὔτε τ' ἀκούνε.

Φῶτα Μίχα

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Ὅταν ἀκούσης ποδοβολητὰ λύκων,
ὁ θεὸς μαζί σου.
Ἐπλώσου χάμου μὲ μάτια κλειστὰ
καὶ κράτησε τὴν πνοή σου (Καρυωτάκης)

Στὸ Μεσαίωνα ἔγινε κάποτε ἓνα παράξενο συνέδριο. Εἶχε φωνάξει ὁ Αὐτοκράτορας Σιγισμούνδος τοὺς πρὸ ξακουσμένους θεολόγους, ποῦ ἦταν οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς, γιὰ νὰ τοῦ γνωματέψουν ἂν οἱ ἄνθρωποι γίνονται πραγματικὰ «λύκοι» ὕστερα ἀπὸ μιὰ διαπίστωση ποῦ ἔκανε, πῶς πολλοὶ ἄνθρωποι εἶχαν καταπληκτικὴ ἀναλογία στὰ ἔνστιχτα μὲ τὸ ἀγρίμι αὐτό. Τὸ συνέδριο ἔβγαλε μιὰν ἀπόφασι καθόλου τιμητικὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Γνωμάτεψε πῶς σὲ ὠρισμένες ἐποχὲς τῆς ἱστορίας οἱ ἄνθρωποι, οἱ περισσότεροί, πραγματικὰ γίνονται «λύκοι» καὶ ὅποιοι δὲν τὸ πιστεύει κριματίζεται. Μάλιστα γιὰ νὰ μὴ ταπεινωθῇ πολὺ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου τὸ συνέδριο θεώρησε πῶς πρόκειται γιὰ ἀρρώστεια βαρειά, ἐπιδημικὴ τῆ «λυκανθρωπία» ποῦ κάποτε κάποτε στέλνει ὁ σατανᾶς γιὰ νὰ βασανίσῃ τὸ κακότυχο γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀπόφασι τῶν στοχαστῶν τοῦ Μεσαίωνα δὲν ἔμεινε χωρὶς συνέπεια πρακτικὴ. Ὁ θεοφοβούμενος αὐτοκράτορας δὲν ἐδίστασε νὰ διατάξῃ τὸ κάψιμο κάθε «λυκανθρώπου» γιὰ νὰ γλυτώσῃ τοὺς ὑπὸ κίνδυνον τοῦ μᾶκα καὶ καλὴ ἀπὸ τὸν κίνδυνον καθολικῆς μετάδοσης τῆς φοβερῆς αὐτῆς ἐπιδημίας. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι καθόλου ἄμορο κάποιος κοινωνιολογικῆς σημασίας, γιὰ τὸν μὴ φαίνεται ἀποτελεῖ ἀπλοϊκὴ καὶ προτόγονη ἀντίληψι τοῦ γνωστοῦ «ἄλλου ἀφορισμοῦ τοῦ Hölles homo hominibus lugus» ποῦ εἶναι μ' ὅλα ταῦτα βασικός νόμος τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας.

Δὲν ξέρω τί ἀναλογία μπορεῖ νὰ ἔχη ἡ ἐποχὴ μας μὲ ἐκείνη τοῦ Μεσαίωνα. Εἶναι ὁμως ὀλοφάνερο πῶς θέμα ὑπάρχει γιὰ παρόμοιο συνέδριο καὶ ὁμοία ἀπόφασι δὲν θὰ εἶχε καθόλου πλατωνικὴ σημασία. Ἄμα ὁ καθένας πέταξε ἀπὸ πάνω του κάθε ἀπομεινᾶρι τῆς ἀνθρωπιάς ποῦ λέγεται ἀλληλεγγύη ἅμα ἔκλεισε τ' αὐτὰ καὶ τὴν καρδιά του στὸ σπαραγγμὸ τοῦ συνανθρώπου ποῦ πεθαίνει δίπλα του πεινασμένος, μὲ παράπονο πικρὸ καὶ γιομάτο ὀδύνη ἅμα τρογγυλοκάθετα στὸ τραπέζι του χωρὶς νὰ τὸν συγκινήσῃ ὁ ἀντίπαλος ὁ τραγικὸς μιᾶς φωνῆς ποῦ κοντεύει νὰ σβύσῃ ἔξω στὴν πόρτα του ἅμα ὁ λογισμὸς του εἶναι παραδομένος στὸ χάϊδεμα τῆς φαντασίας τοῦ σπιτιοῦ ἢ οἰκοπέδου ποῦ θ' ἀγοράσῃ ἀπὸ τὸν ἄνομο πλουτισμὸ του, χωρὶς νὰ βουρκώνουν τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν τόσο πένθιμη στὸ βάθος τῆς μοῖρας τοῦ συνανθρώπου ποῦ τῆς ἴδιες στιγμῆς ταραίζει τῆς συλλογῆς του ἡ σκιά τοῦ θανάτου ἅμα μὲ μιὰ κουβέντα δὲν ζεῖ τὸ σιωπηλὸ δράμα τῶν ἄλλων ὡς δικό του δράμα, γιὰ τὴν νὰ μὴ παραδεχόμεστε πῶς τὰ ἔνστιχτά του εἶναι ἴσοιο ἄγρια ὅσο καὶ τοῦ ἀγριμιοῦ μὲ τὸ ὅποιο πετυχημένα τὸ ὁμοίωσε ἡ σοφία τοῦ Μεσαίωνα. Ὁ καθένας ἔπαψε νὰ νοιώθῃ τὸν κοντινὸ του. Θεμέλιωσε μέσα του τὴν ἰδέο πῶς ἀτός του εἶναι ἓνα μαργαριτάρι ποῦ ἔπεσε ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ καμμιά δὲν ἔχει σχέση μὲ τοὺς γύρω. Κάρφωσε τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά του στὸ ἐγὼ, ὑπόταξε σ' αὐτὸ τὰ πέντε ἀισθητήριά του καὶ μέσα στὴ διπλομανταλωμένη αὐτὴ κιβωτὸ τοῦ ἐγωῖσμοῦ του, ἔπαψε νὰ νοιώθῃ τὸν ἀνθρώπινο πόνο πόσο ἀβάσταγα χυμένο γύρω του. Στὸ δάκρυ τῆς μάνας ποῦ στέρεψε ἀπὸ τὴν πείνα ὁ κόρφος τῆς. Στὴν πι-

κρὴ ὀδύνη Ἐκείνης ποῦ κλείνει στὰ γόνιμα σπλάχνα τῆς μιὰ ζωούλα ποῦ τοιμάζεται νὰ πεθάνῃ πρὶν ἀντικρύσει τὸ φῶς. Στὸ θρῆνο τοῦ παιδιοῦ ποῦ τὰ καλαμένα πόδια του τὸ φέρνουν σὲ πρόωρη γνωριμία μὲ τὸ θάνατο. Στὴν ἰκεσία τοῦ Γέρου ποῦ ἡ βαρειά συννεφιά τοῦ θανάτου πλάκωσε πρὸ τῆς ὥρας τῆς δύσης του. Στὸ ἀνείπωτο στυφὸ χαμόγελο μιᾶς Γυναίκας ποῦ ἡ στέρηση τὴν ἔκανε νὰ φέρῃ τὸ στεγνὸ κορμὶ τῆς στὴν ἀμαρτία. Ἀλήθεια πόσο ἀβάσταχτο καὶ ἡρωϊκὸ ἔγινε τὸ φορτίο τῆς ζωῆς γιὰ τοὺς ἀπόκληρους καὶ τοὺς ταπεινοὺς, ποῦ ὡστόσο ἔχουν κάποιο δικαίωμα σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, γιὰ τὴν ὅτι ὑπάρχει βγῆκε ἀπὸ τὸ μόχτο καὶ τὸν ἰδρώτα ὀλωνῶν καὶ πόσο σκληρὴ καὶ ἀπάνθρωπη ἡ στάση τοῦ χορτασμένου στὸ ἀντίκρουσμα τοῦ ἀνθρώπινου πόνου!

Τὸ καθημερινὸ φανέρωμα τῆς τραγικότητος αὐτῆς στὴ Χαλκίδα ποῦ τὴν προσφέρει μὲ τόση ἀπλοχεριά, μὰς ἔβαλε στὸ μυαλὸ τῆ στοχαστῆ νὰ ρίξουμε μιὰ κριτικὴ ματιὰ στὸ φαινόμενο αὐτό, μὲ ὀδηγὸ τὸ φῶς τῆς ἱστορικοφιλοσοφικῆς ἔρευνας. Πιὸ κάτω δίνουμε τῆς σκέψεις καὶ τὰ συμπεράσματά μας σὲ γενικώτατες γραμμῆς.

Εἶνε ἔξω ἀπὸ κάθε ἀμφισβήτηση πῶς τὸ φανέρωμα αὐτὸ τῆς ἄκρατης λατρείας τοῦ ἐγὼ ἐκδηλώνεται στὴν ἐποχὴ μας σὰν μιὰ βαθεῖα «κρίσι» στὸν ἀνθρώπινο πολιτισμὸ, ποῦ μ' ὅλα ταῦτα στὸ σημερινὸ στάδιό του ὁ ἀτομικισμὸς σὰν κοσμοθεωρία βρῆκε μιὰ πρωτόφαντη καὶ ἱστορικὴ δικαίωση. Μὰ ἂς δοῦμε ἀπὸ πρὸς τὴ φύση τοῦ πολιτισμοῦ, γιὰ τὴν μονάχα μιὰ τέτοια θεώρηση θὰ μὰς φέρεῖ κοντὰ στὴ βάση τῆς προβληματικῆς του. Ὁ πολιτισμὸς γενικὰ ἔχει δυὸ ὄψεις. Ἡ μιὰ φανερώνει στὴν πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητος στὸν τομέα τῶν καταχτήσεων τῆς τεχνικῆς δηλαδή στὰ βήματα ποῦ κάνει ὁ κόσμος γιὰ τὸ ἀνοιγμὰ κάθε τόσο προὔποθέσεων ἐξουσίας πᾶν στὴ φύση, μὲ βάση τὴν τεχνικὴ ἢ ἄλλη ὄψη τοῦ πολιτισμοῦ φανερώνεται στὸ ἐπίπεδο τῶν συνθηκῶν τῆς κοινωνικῆς κατάστασις καὶ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου ποῦ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἔκφρασι τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων ἀναμεταξύ τους. Φυσικὰ ἡ δυὸ αὐτῆς ὄψεις τοῦ πολιτισμοῦ δὲν εἶναι ἀνεξάρτητες ἢ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀλλὰ ἀντίθετα ἢ πρῶτη εἶναι αἰτιότητα τῆς δευτέρας καὶ οἱ δυὸ μαζί ἀποτελοῦνε ταυτότητα ποῦ ἐξελλίσσεται καὶ διαμορφώνεται ἀμοιβαίᾳ ἀλληλεπίδραση. Παρακάτω: Ἄμα οἱ δυὸ αὐτῆς ὄψεις τοῦ πολιτισμοῦ βρίσκονται στὸ ἴδιο ἀκριβῶς ὕψος ἢ ἱστορία σημειώνει περίοδο «ἀκμῆς» καὶ ἡ τέτοιες ἱστορικῆς στιγμῆς γίνονται ἢ μήτρα μέσα στὴν ὁποία ἡ ἀνθρώπινη δραστηριότητα μεταμορφώνεται σὲ γόνιμο πεπρωμένο. Ἀλλοιώτικα ἢ ἀρρυθμία τῶν δύο παραπάνω στοιχείων φέρνει τὸν κόσμον στὴν τρομερὴ ἐπαφὴ μὲ ἱστορικὴ στιγμὴ «παρακμῆς» ποῦ φανερώνεται κυρίως σὲ μιὰ ἀντιφατικότητα στὴ ζωὴ ἀντιφατικότητα μετουσιωμένη σὲ θανάσιμο ἀγῶνα μεταξύ δυνάμεων ποῦ κρατοῦνε δεσμευμένο τὸ πεπρωμένο τῆς ἀνθρωπότητος καὶ δυνάμεινον ποῦ ἐπιδιώκουν νὰ καταυθύνουν τὴ μοῖρα τοῦ κόσμου σὲ ἀνώτερη φάση μελλοντοῦ. Σὲ συνάφεια μὲ τῆς κρίσεις αὐτῆς βρίσκεται τὸ σπέρμα μιᾶς ἄλλης φιλοσοφικῆς ἀλήθειας. Ὅτι σὲ τέτοιες ἐπο-

Η ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΟΣ ΝΕΩΝ

Στόν ώραϊο καλό καιρό ή Χαλκίδα είχε αναπτύξει μια πολύ έντονη πνευματική ζωή, χαρι στον εξαίρετον συμπολίτην μας, τόν ποιητή Γιάννη Σκαρίμπα. Στην τότε ένταθεισαν πολεμικήν δικαίου τής ελληνικής πνευματικής Έπαρχίας κατά τής πνευματικής «αυτοκρατορίας» τών Αθηνών, μαχητής τολμηρός και εξαισιος, με τόν περιοδικόν του «Νεολληνικά Σημειώματα» κρατούσε τόν ενδιαφέρον όλων τών πνευματικών ανθρώπων τής Ελλάδος. Τ' όνομά του συνδέθηκε στενά με τήν πόλιν μας: 'Ο Σκαρίμπα στην Χαλκίδα ή ή Χαλκίδα με τόν Σκαρίμπα της. Με τὰ βιβλία του ό συγγραφέας τούτος, από έδω, ξεπήδησε στή θέση ενός σοβαρού αντιπροσώπου τής 'Ελληνικής πνευματικότητας, τού πιό προοδευτικού, ή φήμη του ξεπέρασε τὰ όρια τής 'Ελλάδος. 'Η ξένη κριτική άρχισε ν' ασχολείται με τόν έργο του. 'Ο «Μαριάμπας» τὰ «Ούλαουμ» τόν «Σόλο του Φίγκαρο» είναι τρείς μεγάλες πειριές στην «άποτελματωμένη» Λογοτεχνία μας. Με τὰ βιβλία του αυτά έδειξε νέους δρόμους.....

Όμως άνθρωποι κακοί ήσαν κι' εκλεισαν τότε τόν περιοδικό του. Οι καταθλιπτικές συνθήκες τής ζωής που έπήλθαν μέχρι τού πολέμου και μετά από αυτόν, δέν έδωσαν τήν εύτιχίαν στόν 'Ελληνικό πνευματικό κόσμο, ενός νέου βιβλίου του, μιας όποιασδήποτε, πνευματικής έργασίας του, που πάντοτε αναμένει...Κι' έμεις έδω περισσότερο.

Τήν επιθυμία μας αυτή, με τήν ώραϊα τόλμη τους, ζωντανοί νέοι μας, έρχονται να ίκανοποιήσουν—άσφαλώς πρώτα για τόν έαυτόν τους, 'Επί τέλους θ' απολαύσουμε κάτι από τόν έργο τού Γιάννη Σκαρίμπα και πάλι. Μιά νέα του δημιουργία θά. μας δοθη μέσα στην στείρα τούτη έποχή κάθε πνευματικότη-

χές «παρακμής» οι άνθρωποι πέρνουνε θέση αντίθετη στο νόημα και τόν πνεύμα τής έποχής τους. Τή βρίσκουνε αντιλογική, αντιφατική και ζητάνε κάθε τρόπο να περάσουνε τὰ στοιχειά τους από τόν κόσκινο τής πιό άδυσώπητης στικτικής. 'Ο κριτικός αυτός στοχασμός φτάνει στο κατακόρυφό του στή δύση τής έποχής. Είναι ό τι έλεπε ό μεγάλος Γερμανός διανοητής Χέγκελ (Χέγκελ Γεωργ—Φρίντριχ Γουλιέλμ 1770—1831) «τό ιερό πουλί τής Θεάς τής σοφίας πετὰ μόλις σουρουπώνει». Ποτέ ό άνθρωπος δέν κάνει αντικείμενο έρευνας ή κριτικής τήν έποχή του άν δέν βρίσκεται σε ήθική ή λογική αντίθεση με τόν έαυτό του δηλαδή τήν έποχή τής άκμής. Με τόν φως τών διαπιστώσεων αυτών βλέπουμε ξάστερα πώς ή ιστορική μας τοποθέτηση είναι ακριβώς σε έποχή παρακμής γιατί ή καθυστέρηση τού ανθρώπου σε ό τι άφορά τής σχέσεις του με τούς όμοίους του είναι τρομαχτική και όλοφάνερη, όσο ή περίοδος στο έπίπεδο τής τεχνικής είναι αναμφισβήτητη π. χ. ή κατάκτηση τού αιθέρα. Σε συνάφεια βρίσκεται ή ανάπτυξη τού πνεύματος τού σκεπτικισμού, τής αμφιβολίας, τής έρευνας και μιας άνειρήνευτης πάλης ίδεών, δογμάτων, θεωριών, στοιχείων που όλα μαζί δίνουν στή φυσιογνωμία τής έποχής μας τόν άκαθόριστο χρώμα τής παρακμής.

Τάκης Γιαννακόπουλος

(Τό τέλος εις τόν έπόμενον)

τος. Και θά είναι για μας έδω μια —ή μοναδική— πνευματική τροφή. Όπως είχαμε προαναγγείλει, θ' άνεβαστεί τό ανέκδοτό του κοινωνικό δράμα «η Γυναίκα τού Καίσαρος». "Αν κρίνει κανείς από τήν αξία τού συγγραφέως του, ό όποιος καθώς έγραφε ό Phileas Ledesgue «δέν περιγράφει δέν αναλύει» υποβάλλει, τό έργο αυτό άν έχη—και θά έχη—τήν υποβλητικότητα των άλλων του έργων, θά μας χαρίσει, όταν δοθη από σκηνης, ένα δυνατό ρίγος.

Τό θεατρικό αυτό έργο, είναι άσφαλώς πολύ επιθυμητό για μας, που κουραστίκαμε πια από τής παληές ταινίες, που δέν μας λένε τίποτε άλλο παρά ποιά ήσαν τὰ πρώτα βήματα τής εξέλιξης τού κινηματογράφου.

Αξιζει ειλικρινά κάθε έπαινος στή νεανική ομάδα, που άνέλαβε να τόν διδάξη, για τήν ώραϊα ιδέα και για όλους τούς κόπους που θά καταβληθούν για τήν έπιτυχία τού εύγενικού σκοπού.

Άσφαλώς ό Σκαρίμπα μας θά νοιώθη μεγάλη χαρά από τόν δείγμα αυτό τής κατανοήσεως, τής εκτιμήσεως και τής αγάπης των νέων και νεανίδων αυτών, που δήλωσαν ότι θεωρούν υποχρέωση και τιμή τους ν' άνεβάσουν τόν έργο αυτό. Άντιπροσωπεύουν, στήν εκδήλωση των αισθημάτων αυτών, όλους τούς διανοομένους τής Κοινωνίας τής Χαλκίδος και τής 'Ελλάδος όλοκλήρου σήμερα.

A.—

ΘΥΜΗΜΑΤΑ

'Απόσπασμα από «τό Τραγούδι τού Θανάτου»

Θέλω ν' αφήσω τή στερνή μου άνάσα
Στὰ ρόδα τού 'Ηλιογάβαλου στὰ ρόδα τού θανάτου 1
Και άς φύτρωνε στόν τάφο μου μια ίτιά
Δέ θέλω έγώ φρουρά τὰ κυπαρίσσια.

Στής νειότης τούς κροτάφους άσπρες τρίχες
Το μυστικό μου φανέρωσαν τόν κρυμμένο.
Σάν τούς θεούς άλλη δουλειά άρχινήσαμε 2
Δουλεύουμε στόν πόνο μέρα νύχτα.
Κι' ό πόνος ό δικός μου άλλου δέ μοιάζει
—Πώς πίνουν οι Θεοί μας τόσο αίμα!!!... 3

'Ο στοχασμός μου κάποιων τάραξε τόν ύπνο
Που τούς προσμένω άκόμη να γυρίσουν....
Μαζύ τους έχω ζήσει έναν καιρό
Τις πειό καλύτερες στιγμές στόν κόσμο... 4
Κορινθία Μαΐος 1941 Νίκος Γ. Παπαγεωργόπουλος

- 1 ό 'Ηλιογάβαλος πέθαινε τὰ θύματά του κλείνοντάς τα σε δώματα γεμισμένα με ροδοπέταλλα.
- 2 ό Χάϊνε στο βιβλίο του «έξόριστοι θεοί» λέει πώς ό 'Ερμής έγινε έμπορος ψυχών, ό Ζεύς φαρράς, ό 'Απόλλων ποιμήν ό 'Αρης στρατιώτης κλπ.
- 3 στίχος τού 'Οσκάρ Ουάϊλντ από τόν βιβλίο «Σαλώμη»
- 4 ως λέγει ό Φρ. Νίτσε «ή μεγαλύτερα απόλαυσις τής ζωής είναι να ζή κανείς μέσο στόν κίνδυνο».

Τὰ Εύβοϊκά Γράμματα

πωλούνται έν 'Αθήναις εις τόν γνωστόν επί τής οδοο Σταδίου βιβλιοπωλείον τού κ. Κολλάρου και ένταύθα εις τού κ. Κ. Βρεττοού.

Σημειώματα

Τό πρώτο εξάμηνον

Τὰ «Εύβοϊκά Γράμματα» κλείνουνε σήμερα τόν πρώτο τους εξάμηνο. 'Επ' εύκαιρία θεωρούν υποχρέωσί τους να εύχαριστήσουν θερμά πάντας τούς όπωσδήποτε ένισχύσαντας ταύτα ήθικώς και υλικώς εις τόν τραχύ, μά τόνσον ώραϊον έργον τους, που τ' άρχισαν μέσα σε μία τραγική περίοδο τού 'Ελληνισμού.

Με τόν τέλος τού πρώτου εξαμήνου—όπως προαναγγείλαμεν—είμεθα υποχρεωμένοι να αύξήσουμε κατά τι τας συνδρομάς και τήν τιμήν τού φύλλου, για να δυνηθούμε—με τήν αφάνταστη ακρίβεια τού χαρτιού και των τυπογραφικών ν' άνταποκριθούμε στα έξοδα τής εκδόσεώς μας.

'Ετσι από σήμεραν ή τιμή τού φύλλου όρίζεται σε δραχμές 50, ή έτησία συνδρομή εις δραχ. 500 και ή έξάμηνος εις 300.

Περιττόν να τονισθη ό τι όσοι πλήρωσαν τήν έτησίαν συνδρομήν των με τούς παλαιούς όρους των συνδρομών μας, δέν υποχρεούνται εις ουδεμίαν συμπληρωματικήν κατάβολήν.

Βέβαιον, ότι οι κ. κ. συνδρομηταί μας θά εξακολουθήσουν να μας περιβάλλουν με τήν εκτίμησιν των, τούς βεβαιώνουμε, πώς θά κάνουμε ό,τι θά είναι άνθρωπίνως δυνατόν για να άνταποκριθούμε εις τας προσδοκίας των.

Μία αγαθοεργός πράξις

'Ο κ. Νομάρχης Εύβοίας είχεν τήν καλωσύνη, να μας κάμη τήν τιμήν να μας γνωρίση, δι' έγγραφου του, ότι «τά ΚΛΩΣΤΟ·Υ·ΦΑΝΤΗΡΙΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ» έθεσαν δωρεάν εις τήν διάθεσιν του δύο τόπια κάμποι, τόν μέν χαριν τού Δημοσίου Νοσοκομείου τόν δέ χάριν τού «Πατριωτικού 'Ιδρύματος».

Τὰ «Εύβοϊκά Γράμματα» δέν ήμπορούν—και δέν πρέπει—να έχουν άνάμιξι εις ό,τι ζεπερνά τὰ όρια τής ιστορίας, τής φιλολογίας και τής τέχνης, τήν έξυπνέτησιν των όποίων έθεσαν ως σκοπόν τής εκδόσεώς των. Προκειμένου, όμως, περι μιας ώραϊας πράξεως αγαθοεργίας, όπως ή χειρονομία των «Κλωστούφαντηρίων Χαλκίδος»—γενομένην μάλιστα εις τόνσον τραγικήν στιγμήν που περνούμε—δέν δικαιούμεθα να τήν άποσιωπίσωμεν.

Πράξεις τέτοιες έχουν άνάγκην έξάρσεως και μμητών. Και δέν έχομεν καμίαν αμφιβολία πώς τὰ «Κλωστούφαντήρια» θά τὰ μιμηθούν και άλλες τοπικές βιομηχανίες και πολλοί γηγενείς εύποροι.

Δημοσιεύσεις — Διαφημίσεις

Τὰ «Εύβοϊκά Γράμματα» δέχονται προς δημοσίευσι, στην τελευταία των σελίδα, κρατικές και ιδιωτικές καταχωρήσεις—δημοσιεύσεις και παντός είδους έμπορικές δημοσιεύσεις.

Σε ιδιαίτερες σελίδες των—για να μη χάνουν καθόλου χώρον εκ τής τακτικής των εκδόσεως—δημοσιεύουν δικαστικές περιλήψεις, προκηρύξεις δημοπρασιών, πλειστηριασμών και ίσολογισμούς Τραπεζών, 'Εταιρειών, Συνεταιρισμών και κάθε άλλου Δημοσίου, Δημοτικού και Ιδιωτικού οργανισμού.

'Ελληνικά Τραγούδια

ΤΡΥΓΟΣ!

Τὰ παχουλά τὰ μπράτσα σας άπλώστε ώραϊες κοπέλλες,
Νά τὰ φιλήσω άχόρταστα και δίχως τελειωμό!
Στου τρυγητή τις ώμερφιές, στου τρυγητή τις τρέλλες,
Γλυκά σταφύλια ή νειότη σας, γεμάτα από χυμό!

Μεθ' ό άχνός τ' άγνού κρασιού που βγαίνει άπ' τόν σταφύλι
Και των ματιών σας μας μεθ' ή λάμψη ή πλανερή!
'Από τόν μουστο τόν πηχτό κολλούν γλυκά τὰ χείλη,
Και τής καρδιάς άνάβουνε οι πόθοι οι φλογεροί!

Και ξεφαντώνει ή νειότη μας στής θείας χαράς τήν ώρα.
Κι' όλο κερνάει ακούραστα ό πόθος κεραστής!
Εϊν' παραμύθι ή ζωή!. τρελλά γλεντίστε τώρα,
'Αμπέλι ό κόσμος, σταφύλια έμεις, κι' ό χάρος τρυγητής!

Γεώργιος Θ. Κελεπούρης

ΓΟΝΑΤΙΣΤΟΣ

Μεσ στο σκοτάδι τής ζωής, τής σημερινής που ζούμε,
που δέν μπορούμε πουθενά, φως άμυδρο να ιδούμε,
Προβαίνεις Σύ, θεία μορφή, με μάγεια φορτωμένη,
όλόδωρη, όλοφώτιστη, κι' όλόκληρη δοσμένη!

Σε ρεμβασμούς και σ' όνειρα, που σβύσανε και πάνε
μά που και πάλι, μέσα μας καθημερινώς ζυπνάνε.
Κι' έγώ διαβάτης ταπεινός, Σε ζαγναντεύω τώρα,
φτωχός, με θλίψες χίλιες δυό, χωρίς χρυσό και δώρα.

Κλεισμένες μες στους πόνοους μου, με τήν καρδιά μου πέτρα
Συ τώρα με ζωντάνεψες, σειρήνα και μαγεύτρα!
Προσκυνητής εύλαβικός, γονατιστός μπροστά σου,
με δέος και με συγκίνηση, προφέρω τ' όνομά Σου:

... 'Αγάπη—τήν αγάπη μου, και τήν ψυχή μου ακόμα
Σου δίνω με φιλήματα, θεία γλυκά στο στόμα.

30—7—42

'Ανδρέας 'Ιω. Ζώντες

Σατυρικός Στίχος

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΑΤΙΚΟ

Κρουστάλλω μου, Παραπνεύσαι

στο γράμμα σου, που πήρα χτές
και θυμωμένη λές πώς είσαι
μαζί με μένα όσο ποτές.

Γιατί τὰ γράμματά μου 'Οϊμένα
όπου λαβαίνεις τακτικά
τὰ βρίσκεις... κρύα... παγωμένα
κι' όχι... θερμά... κιεύγενικά.

Μάθε λοιπόν γλυκό μου ταίρι,
πώς γράφω τέτοια στα σωστά
γιατ' είναι τώρα καλοκαίρι
και δε ταιριάζουν...τὰ ζεστά.

Ψυχ—'Αρης

ΕΝΕΤΙΚΟΝ Ἡ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ:

Τῷ ἀγαπητῷ Κ. Μ. Κ.

Εἰς τὸν ἐπισκέπτην τῆς πόλεως Χαλκίδος ὡς ἀξιόθρατον, πλὴν τοῦ φαινομένου τῆς παλιρροίας τοῦ Εὐρίπου, τοῦ κλασσικοῦ τιτύτου συμβόλου τῆς ἀσταθείας, τῆς παλαιᾶς Βυζαντινῆς Βασιλικῆς (Ναὸς Ἀγ. Παρασκευῆς), ἐπιδεικνύεται παρὰ τῶν κατοίκων καὶ τὸ ἐπὶ τῆς Βοιωτικῆς ἀκτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Καράμπαμα εὐρισκόμενον ὁμώνυμον Μεσαιωνικὸν φρούριον, τὸ χαρακτηριζόμενον ὑπὸ τὸ φιλοσκώμμον κοινὸν «ὡς ἀκρόπολις» τῆς πόλεως, κατὰ μίμησιν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ παραλληλισμὸς ὅμως mutatis mutandis, δὲν φαίνεται ἀνεπιτυχής, ἐπειδὴ σήμερον μὲν τὸ ἐντὸς περιβάλλον αὐτοῦ εὐρισκόμενον ναῖδριον τοῦ προφήτου Ἡλίου προσελκύει πολλοὺς τοὺς εὐσεβεῖς προσκυνητάς, τὸ πάλαι δὲ ἐχρησίμευεν ὡς φρούριον καὶ συνεδέετο μετὰ τῶν ὄχυρῶν τοῦ στενοῦ τῆς γεφύρας καὶ τῆς πόλεως διὰ βαθείας τάφρου λελαξευμένης ἐπὶ τῆς Α. κλιτύος τοῦ λόφου, διατηρουμένης δὲ ἔτι καὶ σήμερον.

Τοῦτο ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν θεωρεῖται ὡς Ἐνετικόν, ὑπ' ἄλλων δὲ ὡς Τουρκικόν καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα εἰς τὸν φιλομαθῆ ποιοὶ ἔχουσι ὑπὲρ αὐτῶν τὸ δίκαιον; οἱ πρῶτοι; οἱ δεῦτεροι ἢ καὶ ἀμφότεροι; Θέλοντες νὰ ἱκανοποιήσωμεν πολλοὺς φίλους καθ' ἑκάστην ἐνοχλοῦντας ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἀπαντας τοὺς φίλους καὶ ἐραστάς τῆς Μεσαιωνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, θὰ προσπαθῆσωμεν σήμερον ἐνταῦθα νὰ παράσχωμεν σύντομον μὲν, ἀλλὰ σαφῆ ἔκθεσιν τῶν πηγῶν, ἐπιζητοῦντες δι' αὐτῶν τὴν ἀπαντησὶν εἰς τὰς ἀντιφατικὰς γνώμας.

Μιά μικρὰ δὲ ἱστορικὴ ἀναδρομή, βασιζομένη ἐπὶ τῶν κειμένων ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ μορφώσῃ γνώμην ἀσφαλῆ, παρὰ πολλὰ σελίδες ἀμαρτύρου καὶ ἀκατασχέτου φλυαρίας.

Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι μὲ τὴν εὐρεσίαν τῆς ἀληθείας θὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰς ἀβασανίστους καὶ ἀνευθύνους πληροφορίας τοῦ τυχόντος «ἐξηγητοῦ».

Ἐκ τῶν πολλῶν παλαιῶν πηγῶν, ἐπειδὴ θὰ παρακολουθῆσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς ὀχυρώσεως τοῦ λόφου Κανήθου, ὡς ἐλέγετο τότε, ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς, μνημονεύομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γεωγράφου Στράβωνος ἔχουσιν οὕτω: «Κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου διάβασιν καὶ τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἠῤῥησαν, ἐντὸς τείχους λαβόντες τὸν τε Κάνηθον καὶ τὸν Εὐρίπον ἐπιστήσαντες τῇ γεφύρᾳ πύργους καὶ τεῖχος καὶ πύλας» (1).

Ἡ ὀχύρωσις κατέστητε τὸν Κάνηθον ἰσχυρὸν φρούριον προστατεῦθον τὴν διάβασιν διὰ τῆς γεφύρας.

Ἰχνη τῶν τειχῶν ἐκεῖνων ἀκόμη καὶ σήμερον σώζονται ὑπὸ τὸν λόφον. ἄνινά δύναται νὰ ἴδῃ τις δι' ἐπισκέψεως κατὰ χώραν καὶ μαρτυρεῖ ὁ Lacroix (2).

Χρησιμεύει δὲ βραδύτερον ὡς προμαχῶν τῶν τελευταίων λειψάνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ μετὰ τὴν ἐν Χαίρωνειᾷ δυστυχίαν, φευγόντων τὴν σφαγὴν τοῦ Σύλλα.

(1) Στραβ. Ι, 447,5

Ἡ ἱστορία τοῦ φρουρίου εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους εἶναι ἐπίσης ἀσαφής ὡς καὶ τῆς πόλεως καθόλου. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ συστηματικῇ ὀχυρώσει τῆς χώρας πειθανότατα δὲν παρέιδε καὶ τὴν Χαλκίδα «τὴν πέδην τῆς Ἑλλάδος». Τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς ἀναφέρεται ἔπειτα τῷ 880, ὅτε ὁ Ἐμίρης τῆς Ταρσοῦ καὶ Κιλικίας Ὀσμάν ἐστράτευσε μὲν κατ' αὐτῆς ἀλλ' ἐνίκηθη (2).

Δευτέρα κατὰ τοῦ φρουρίου ἐπίθεσις ἀποτυχοῦσα ἐπίσης εἶναι ἡ τοῦ Δόγη τῆς Βενετίας Vital Michieli.

Κατὰ τὴν 4ην Σταυροφορίαν τὸ φρούριον τοῦ Καράμπαμα, κατὰ τὸν Νικήταν, παραδίδεται ἄνευ ἀντιστάσεως. Ὑπὸ δὲ τοῦ Βονιφατίου τοῦ ἐκ Μομφεράτου διενεμήθη ἡ Εὐβοία εἰς τρεῖς Οὐρηναίους τριτημορίους (tergieri) ὡς ἐλαλοῦντο, εἰς δὲ τούτων ὁ Ροβανὸς delle Carceri συνήψεν ὁμολογίαν μετὰ τῆς Βενετικῆς Πολιτείας καὶ ἔγινεν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς κύριος ὅλης τῆς νήσου, ἀπὸ τοῦ χρόνου δὲ τούτου κυρίως δεσπότης τῆς Εὐβοίας κατέστη ὁ Βενετὸς Βάιλος (3).

Οὗτος σὺν τῷ χρόνῳ ἐκδιώξας τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ ἀπαλλαγείς τῶν ἐνοχλήσεων καὶ περιορισμῶν ἐπέβαλε φόρους, βαρυτάτους καταστήσας τούτους διὰ τοὺς Ἐβραίους, πολυαριθμούς ὄντας.

Στρατιωτικοὶ δὲ μηχανικοὶ ἀνεκαίνισαν τὸ φρούριον καὶ ὕψωσαν τὰ ὄχυρά τῆς πόλεως, ἦτις καὶ ὀνομάσθη φρούριον τοῦ Negreponte.

Ἡ πόλις τὸ πρῶτον πολιορκεῖται ὑπὸ τῶν Τούρκων ἄνευ ἐπιτυχίας τῷ 1338 τὸ δεύτερον δὲ μετὰ 19 ἔτη ἦτοι τῷ 1470 ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ Β' τοῦ κατακτητοῦ. Παρὰ τὴν κρατερὰν ὅμως ἀντίστασιν τῶν Βενετῶν καὶ τὴν γεναιοτάτην συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων δικαιοσάντων τὸ παλαιὸν λόγιον, «Ἴππων θεσσαλικόν, Λακεδαιμονίαν δὲ γυναῖκα, ἄνδρας θ' οἱ πίνουσι ὕδωρ ἱερῆς Ἀρεθούσης» κυριεύεται.

Οὗτοι τὸ κρημνισθὲν φρούριον τῆς πόλεως πολλαχοῦ ἐπηνώρθωσαν προσθέσαντες πολλὰς ἀνακαινήσεις, ἅπαντα δὲ τὰ πυροβολεῖα. Ἐπίσης τὴν αὐτὴν τακτικὴν ἠκολούθησαν καὶ ὡς πρὸ τοῦ Κανήθου φρούριον, ὅπαρ ἀνακαινισθὲν καὶ συγχρονισθὲν ὠνωμάσθη τοῦ Καρά—Μπαμπᾶ. Ὁ ἐπισκέπτης δὲ τῆς σήμερον δύναται νὰ ἴδῃ πολλὰ παλαιὰ ὕλικά ἐνφοδομημένα εἰς πλεῖστα σημεῖα οὐ μόνον τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος τοῦ φρουρίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ εὐρισκομένων τμημάτων.

Ἐκ τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἐπισκοπήσεως εἰς ὅλους εἶναι φανερόν ὅτι τὸ φρούριον τοῦ Καράμπαμα ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτοῦ μορφήν εἶναι τὸ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀνακαινισθὲν φρούριον τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας τοῦ Ἀγ. Μάρκου καὶ θὰ πρέπη νὰ λέγεται Ἐνατοτουρκικόν.

9—7—42

Φίλων Μακκρίδης

(2) Lacroix Iles de la Grèce σ. 422

(3) Hertberg: Ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς καταλύσεως τοῦ ἀρχαίου βίου μέχρι τῶν κοθ' ὑμᾶς, τομ. Α. σ. 234
(4) Bncian Geographie του Griechenland τομ. Β' σ. 406.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΠΩΣ ΑΓΑΠΟΥΝ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ
ΚΑΙ ΠΩΣ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΤΖΙΝΑΣ ΛΟΜΠΡΟΖΟ

II

«Ἡ φήμη, ὁ πλοῦτος κ' ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου τοὺς εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν ἀντρικῶν φιλοδοξιῶν, ἐνῶ τῶν γυναικείων εἶναι ἐντελῶς διάφορος».

(*) Ἡ φιλοδοξία εἶναι ἀλληλένδετη μὲ τὴν φιλαρέσκεια τῆς γυναίκας. Ἡ ἐπιθυμία τῆς νὰ διακριθεῖ, νὰ προτιμηθεῖ, νᾶρθεῖ στὴν πρώτη σειρά.

Στήνοντες κανεῖς τ' ἀφτί στὰ σαλόνια ὅπου σιγαλομιλοῦν οἱ κυρίες, θ' ἀκούσει πῶς ἡ προσπάθεια καθεμιᾶς εἶναι νὰ πείσει τις ἄλλες γιὰ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ ὑποκειμένου τῆς. Κεῖνη ποὺ θέλει νᾶρθεῖ πρῶτη στὴ σειρά θὰ τὴν ἀκούσετε νὰ μιλεῖ γιὰ τὴν ἐξυπνάδα ἢ τὴν ἐφευρετικότητά, γιὰ τὸν πλοῦτον ἢ τὴν ὀμορφιά, γιὰ τὰ φορέματα ἢ γιὰ τὰ αἰσθήματα, γιὰ τὸ καλὸ ἢ τὸ κακὸ, γιὰ τὰ προτερήματα ἢ τὰ ἐλαττώματα, ποὺ παίρνει γιὰ προτερήματα.

Τὸ νὰ θεωρηθεῖ ὡς πρώτη εἶναι ἡ πιὸ γενικὴ κ' ἡ πιὸ ἐπίμονη ἐπιθυμία ὄλων τῶν γυναικῶν. Κι' ἀλήθεια, πῶς ἡ σοφὴ γυναῖκα ἀνταμείφθηκε στὴ Βίβλο;

Μὲ τὸ ὅτι ἀναγνωρίστηκε ὡς ἡ καλλίτερη ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς γυναῖκες: «Τὰ παιδιὰ τῆς τὴν καμαρώνουν καὶ τὴ μακαρίζουν, ὁ ἄντρας τῆς τὴν ἐπαινεῖ καὶ τῆς λέγει: πολλὰς γυναῖκες ἀξίζουσι μὰ ἐσὺ τῆς ξεπερνᾶς ὅλες».

Ὅταν ἔγινε πιὰ διάσημη ἡ Σοφία Κοβαλέβσκι, ὁμολόγησε εὐκρινῶς πῶς εὐχαρίστως θ' ἀπάρνησταν ὅλες τὶς τιμὲς τοῦ κόμου ποὺ τῆς προσέφεραν, γιὰ νᾶχει τὴν ἀπλή ζωὴ μιᾶς ὀποιασδήποτε γυναίκας, ποὺ θᾶχε γύρω τῆς λίγα πρόσωπα, ποὺ θὰ τὴν ἀναγνώριζαν ὡς «πρώτη» ἀνάμεσόν τους. Τὸ ἴδιο θὰ ἔλεγε καὶ ἡ κορία ντὲ Σαντάλ.

Δὲν πρέπει νὰ σᾶς κάνει ἐκπληξη αὐτό. Καμμιά γυναῖκα ποὺ τὴν κομπλιμεντάρει καὶ τὴ θαυμάζει ἔνας μικρὸς κύκλος προσώπων στὰ μάτια τῶν ὀπίων νοιώθει πῶς περνᾶ σὰν ἀνώτερη, δὲ ζηλεύει μιὰν ἐπιστήμονα ποὺ γίνθηκε ἐνδοξη σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες. Ἡ γυναῖκα δὲ ζηλεύει τὴ γυναῖκα ποὺ διακρίνεται μὲ τὰ ἔργα τῆς, ἐκτὸς μόνο σὰν ἐλπίζει πῶς ἡ φήμη τῆς θὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ τὸ θαυμασμὸ μερικῶν προσώπων.

Πάμπολλες εἶναι οἱ γυναῖκες ποὺ ἔκαναν ἐφευρέσεις στοὺς πιὸ δύσκολους κλάδους τῆς πρακτικῆς ζωῆς, στὴν ὑφαντουργικὴ, στὰ ἔπιπλα, στὴ ράπτικη, στὸ κέντημα, στὴ μαγειρικὴ καὶ στὴ φαρμακευτικὴ. Πάμπολλες εἶναι οἱ γυναῖκες ποὺ ἔγραψαν διηγήματα καὶ συνέθεσαν τραγούδια ποὺ ἔμεναν, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθοῦν νὰ τὰ ὑπογράψουν. Γιατὶ δὲ φιλοδοξούσαν νὰ περάσει τ' ὄνομά τους στὴν ἀθανασία. Οὔτε καὶ σκέφθηκαν ποτὲ νὰ ζητήσουν γιὰ τῆς ἐφευρέσεις τους παράσημα, χρήματα καὶ τιμὲς. Καὶ πιστεύω πῶς ἡ Μαρία Χάρελ, ποὺ βρῆκε τὴν κατασκευὴ τοῦ τυριοῦ τοῦ Κάμεμπερτ, καὶ ποὺ τελευταῖα τῆς ἔστησαν ἀγάλμα, θᾶταν ἡ πρώτη ποὺ θ' ἀδιρροῦσε γι' αὐτό, ἂν ἦταν ζωντανή. Κι' ἀσφαλῶς δὲ θὰ κοπίασε γιὰ νὰ βρεῖ καὶ τελειοποιήσῃ τὸ τυρὶ τῆς

(*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

γιὰ τὴν ἀθανασία. Οὔτε περίμενε νὰ τῆς στήσουν ἀγάλμα γι' ἀνταμειβή. Θᾶλησε μόνο νὰ δείξει στὸν ἄντρα τῆς καὶ τὰ παιδιὰ τῆς τὴν ἱκανότητά τῆς, νὰ ἐπαινεθεῖ ἀπ' αὐτοὺς καὶ νὰ τῆς ποῦν πῶς εἶναι ἡ πρώτη καὶ καλλίτερη ἀνάμεσα στὶς παντρεμένες καὶ στὶς μητέρες.

Ἀντιθέτως, τίποτα δὲν προξενεῖ περισσότερη λύπη στὴ γυναῖκα, παρὰ σὰν αἰσθάνεται μέσα τῆς πῶς εἶναι κατώτερη σὲ κάτι, στὴν ὀμορφιά, στὴν ἐξυπνάδα, στὴν ἠθικὴ στὸν πλοῦτον στὴ δύναμη καὶ πῶς τέτοια τὴ νομίζουν, ἢ φοβᾶται πῶς τὴ νομίζουν τὰ πρόσωπα ποὺ εἶναι γύρω τῆς.

Τίποτε ἄλλο δὲν προξενεῖ μεγαλύτερη εὐχαρίστηση στὴ γυναῖκα παρὰ σὰν αἰσθάνεται πῶς ὑπερέχει σὲ κάτι καὶ πῶς τέτοια τὴν νομίζουν οἱ γνωστοὶ τῆς, προπάτων οἱ γυναῖκες.

Ὁ πόθος τῆς αὐτὸς νὰ περνᾶ γιὰ «πρώτη» ἐκμηδενίζει πολλὰς φορὲς τὴν ἱκανοποίησιν ποὺ νοιώθει συχνὰ ἡ γυναῖκα, ὅταν κατορθώνει κι' ἀνεβαίνει γρήγορα τὰ σκαλοπάτια τῆς κοινωνικῆς σκάλας καὶ μεγαλώνει φοβερὰ τὴ λύπη τῆς ὅταν τὰ κατεβαίνει. Γιατὶ καὶ στὴ μιὰ καὶ στὴν ἄλλη περίπτωσιν, περιστεριάζεται ἀπὸ πρόσωπα ποὺ τὴ θεωροῦν ἢ ποὺ νομίζει πῶς τὴ θεωροῦν κατώτερη τους καὶ στὸν πλοῦτον καὶ στὴν κοινωνικὴ τῆς θέση.

Μαζὺ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ὑπεροχῆς, διακρίνομε στὴ γυναῖκα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς «προτιμήσεως». Τὸ νᾶναι ἡ προτιμώμενη ἀπὸ τὴ δασκάλαν τῆς, τὶς μαθητρες, τὴ διευθύντρια τοῦ καταστήματος, τὶς φιλένες τῆς, ἀπὸ τὰ παιδιὰ, τὸν πατέρα τῆς κι' ἀπ' ὅλα τὰ πρόσωπα ποὺ εἶναι γύρω τῆς ἢ ποὺ ζοῦν μαζὺ τῆς, εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ὑπερηφάνεια, τῶν μαθητριῶν, τῶν δασκαλισσῶν, τῶν ὑπηρετριῶν, τῶν κυριῶν, τῶν μητέρων καὶ τῶν κοριτσιῶν, μὲ μιὰ λέξη ὄλων τῶν γυναικῶν. Κι' ἡ προτίμησις αὕτη, τὸ τονίζομε, δὲν ἀποβλέπει σὲ κανένα ὕλικὸ ἢ ἄλλου εἶδους ὄφελος. Γιατὶ ἡ γυναῖκα εἶναι εὐχαριστήμενη ἀκόμα κι' ὅταν τὴν προτιμᾷ ὁ γάτος, ὁ σκύλος καὶ τὸ κανᾶρι τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ μικρὸ ἀδερφάκι τῆς ποὺ περιποιεῖται.

Ἐπίσης μαζὺ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς «προτιμήσεως» διακρίνομε στὴ γυναῖκα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ θέλει νὰ εἶναι «προστάτρια κι' ἀπαραίτητη» στοὺς ἄλλους. Γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ, νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ προστατεύσῃ, ἔχει πάντα τὴν προτίμησιν καὶ θεωρεῖται ἀνώτερος ἀπὸ τὸ πρόσωπο ποὺ ἔχει ἀνάγκη βοηθείας, προστασίας καὶ ὑποστηρίξεως.

Τὸ αἰσθημα αὐτὸ τῆς προτιμήσεως καὶ τῆς ὑπεροχῆς τὸ βρίσκουμε ἀκόμα καὶ στὸν ἄντρα, ἀλλὰ εἶναι πολὺ πιὸ ἰσχυρὸ στὴ γυναῖκα. Ὅταν κουβεντιάζουν μητέρες θ' ἀκούστε κάθε μιὰ νὰ λέγει γιὰ τὸ παιδί τῆς, ὅχι μόνο τὰ χαρίσματα ποὺ ἔχει καὶ τὰ κατορθώματά του στὸ σπῆτι, ποὺ θὰ μπορούσαν νᾶχουν κάποιον ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ γιὰ τὰ μικροπραγματάκια ποὺ δείχνουν ὅτι τὸ παιδί ἔχει ἀνάγκη προστασίας, καὶ τὴν εὐχαίστησιν

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

Καίσαρ—καὶ ὄχι γιὰ λογαριασμό τῆς ἀπλῶς; («Δὲν μιλάει κανεὶς γιὰ τιμὴ—λέει κάπου ἢ ἴδια—εἶναι ἀπλῶς μόνον, τίμιος...») Δηλαδή, ἡ ἀρετὴ ἔπρεπε νὰ εἶναι μίᾳ σύμβασι ἑτεροθαλῆς (. ..ἔτσι δὲ λέγεται;) πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἄλλων καὶ ὄχι μίᾳ ιδιότητα ἀνθρώπινῃ; Τότε πῶς μπορεῖ νὰναι ἐνάρετῃ χωρὶς τὴν ἐλευθερία τοῦ λάθους; «...Εἶχε τυφλὴν ἐπιστοσύνην σὲ μένα... —λέει πάλι ἐκεῖ ἡ Ἰουλία ἐνωῶντας τὸν ἄντρας τῆς—κι' ἦταν βέβαιος κι' ἦσυχος. Ἡ φιλοσοφία του αὐτὴ (νὰ μὲ θεωρεῖ ἀριστερὸν μου τιμὰ) μὲ πρόσβαλε κι' ἐνεργούσε σὰν μόνυσι ἐντὸς μοῦ! Τοῦ ἤμουν σὰν παραγγελμένην στὰ γοῦστα του σὲ κἄνα εὐρωπαϊκὸ ἐργοστάσιον, μὲ τί βιδίτσες μου, τὰ γρανάτζια, τίς ρόδες!.. "ὦωω... κομφότης, στερεότης, ἀσφάλεια!.. Ἐγγυημένη ἐργασία!..»

"Ἔτσι! Καὶ ἡ σύγκρουση ἐπέρχεται. Ἡ Ἰουλία, ἐπιθυμεῖ τώρα, νὰ κάμει χρῆσι τῆς «ἐλευθερίας» τῆς, τοῦ νὰ μπορεῖ νὰ εἶναι τίμια ἢ ὄχι, ἐνάρετῃ ἢ ἀπιστῆ, ἀπὸ ἑαυτοῦ τῆς καὶ μόνον. («...Καὶ ἡ ἀπιστία—λέει πάλι ἐκεῖ—εἶναι μίᾳ πίστις. "Ὅλοι εἰ ἀπιστοῦν, πιστεύουν σ' αὐτήν!...»). "Ὅχι, δὲν ἔκανε γιὰ γυναῖκα τοῦ Καίσαρος. Καὶ ἕνα.. τρίγωνο γίνεται, μᾶλλον φχιάχνεται ἐκεῖ. Γιατί ἡ Ἰουλία, εἶναι τίμια γυναῖκα κι' ἀγαπάει—μάλιστα μέχρι τρέλλας—τὸν ἄντρα τῆς. "Ἔτσι, θέλοντας νὰ βγάλει ἀπ' τὴν «πλάνη» τὸν ἄντρα τῆς, τὸν προκαλεῖ μὲ τίς σχέσεις τῆς—τῆς σχεδὸν φανερῆς—μὲ τὸν ἄλλον (τὸν δικαστὴ Ἀργυράμο) κι' ἐπὶ τέλους τοῦ τίς πετάει κατὰ πρόσωπο! Διάολε!...

Μὰ—πράγμα ἀπίστευτο—αὐτὸς δὲν ἐκπλήσεται, οὔτε κἂν φαίνεται νὰ τὸν προσβάλλει αὐτό!.. Μάλιστα τῆς λέει πῶς τίς ἤξερε!.. Μὰ θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀκίνδυνον!...

Εἶσαι λοιπὸν ἕνας αἰώνιος σύζυγος; τοῦ φωνάζει ἔξω φρενῶν ἡ γυναῖκα του.

—Αἰώνιος; "Ὅχι.. Μὰ ἔχω ἐμπιστοσύνην σὲ σὲ!.. Κῦταξε κι' ἂν βρεῖς τὸν καλλίτερο, μάλιστα. "Ἄν ὅμως—ὅπως εἶμαι γι' αὐτὸ βέβαιος—ὄχι, τότε κάτσε στ' αὐγά σου. Μεῖνε ὅπως ἡ Γυναῖκα τοῦ Καίσαρος!..

Καὶ ἡ σύγκρουσις ἐπέρχεται. Ὁ διάολος τρίβει

χαρὰ ὄλος τὰ χέρια του.

Οἱ δύο σύζυγοι, παύουν νὰ κυριαρχοῦν πιά στὶς πράξεις τους, τοὺς ξεφεύγει ἡ αὐτοεξουσία τῶν ἔργων. Ζοῦν κάτω ἀπὸ τὸν τρόμο τοῦ ἀγνώστου. Θύουν πλέον εἰς τὴν τύχη. Καὶ ἀπὸ ἐξουσιαστές τῆς (τῆς τύχης τους) γίνονται δοῦλοι τῆς, ἀπὸ δημίουργοί, ὑλικοί τῆς. Καὶ ἡ Κλωθὴ γύρω πλέκει. Κλωθεὶ τοὺς πεπρωμένους ἰστούς ποῦ θὰ τοὺς πνίξει σὲ λίγο. Εἶναι τώρα πιά ἀνεύθυνοι. Ἡ λογικὴ τοὺς ἀφήνει. Δὲν εἶναι πιά «μέλισσες» «...Ἐχὼ ἀκούσει—λέει κάπου πάλι ἡ Ἰουλία, στὴν ἀδερφή τῆς τῆ Μάρθα—ὅτι ἡ μέλισσα, ἦσαν πλάσματα πολὺ λογικὰ σὰν ἐλόγου σὰς... Μὰ ἀκριβῶς μὲ τὴ λογικὴ καὶ τὸ μέτρημα, τακτοποιήσαν τόσο καλὰ τὴ ζωὴ τους, περὶ τὸ λογικὸ τοὺς παραίτησε! Τὶ νὰ τῶκαναν ἀφοῦ δὲν τοὺς χρειάζονταν πλέον; Ὁ Ἄντρας ἤθελε νὰ μ' ἔκανε «μελισσα»!.. Ἡ σύγκρουση ἐπῆλθε καὶ ἡ λογικὴ πάει περίπατο. "Ἄς τὴ χαίρειται τώρα τὴ λογικὴ του, ἀδερφή μου...»

Καὶ ἔδινε... ἄς τὴ χαίρονταν. Τώρα ὁ ἐξαγνισμὸς—ρόδος κόκκινος—ἦρθε μ' ἕναν πυροβολισμὸν καὶ μὲ σῆμα. Σὰς εἶπα: «πᾶν μέτρον ἄνθρωπος» Τὸ δῖρα μου αὐτὸ εἶναι ἕνα ἄνθος—ἂν προτιμᾶτε ἕνα ἐξαισιος στρύχνος—τοῦ ἀνθρώπινου κήπου. "Ὅστε μὴ μὲ ρωτᾶτε γιὰ «θέσεις» ἢ γιὰ τὸ πιὸ δίδαγμα («ἠθικὸν—ποῦ λένε—συμπέρασμα») βγαίνει ἀπ' αὐτό. Αὐτὰ «σπεσιαλιτέ» δὲν ὑπάρχουν παρὰ μόνον στὶς παλῆς χρηστομάθειες. Καθένας—ἀφοῦ τὸ ἰδεῖ πρῶτα ἐπὶ σκηνῆς—ἄς βγάλῃ μόνος του τὰ ἠθικὰ συμπεράσματα. Τὰ πράγματα, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν σημαίνουν οὔτε ἀπὸ ἑαυτοῦ τους ὑπάρχουν. Ἀπὸ ἐμᾶς θὰ πάρουν ὄντοτα κι' ἔνδυμο, γιὰ νὰ παρουσιαστοῦνε μπροστὰ μας. «...Ὅλα τὰ πράγματα κυττάζουν τὸν ἄνθρωπο—λέει ἡ μυστικὴ σοφία τῶν ραβίνων—καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ τοὺς δώσῃ ὄνομα γιὰ νὰ ὑπάρξουν, νὰ τοὺς δώσῃ πρόσωπο, τὸ πρόσωπό του, γιὰ νὰ σωθοῦν. Ἡ θέλησι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀνώτατη δύναμις αὐτὴ μόνον μπορεῖ νὰ λυτρώσῃ τὸν κόσμον...»

Z.—

Ἡ Ἀλληλογραφία

καὶ ἡ Πολιορκία καὶ ἡ Ἀλωσις τῆς Χαλκίδος

Λόγῳ πληθῶρας ὕλης ἡ συνέχεια τῆς μελέτης τοῦ συνεργάτου μας κ. Ν. Μπελλάρα (παλαιοῦ) «πολιορκία καὶ ἀλωσις τῆς Χαλκίδος» ἀναβάλλεται γιὰ τὸ ἐπόμενον φύλλον. Πίσης καὶ ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Περιδικοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΙΑΤΡΟΣ: Ἀφροδισιολόγος — Ὑγιεινολόγος
Ἐως Νομιάτρος Εὐβοίας

Δέχεται τοὺς ἐξ ἀφροδισίων, δερματικῶν καὶ ἀνικανότητος πάσχοντας καθ' ἐκάστην εἰς τὸ ἱατρεῖον τοῦ οὐδοῦ Νεοφύτου (ἑβδομαδιαία ἀγορά).

Σωτήριος Βασιλ. Λεμπέσης

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ — Ἰωαννίδου 22

ποῦ αἰσθάνονται γιὰ τὸ εἶναι ἀπαραίτητες:

(Ἀκολουθεῖ)

Μεταφραστὴς Γ. Σημηριώτης

Ἐνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Εὐβοίας

Γνωστοποιήσις

Ἡ Ἐνωσις Γεωργικῶν Συνισμῶν Εὐβοίας γνωστοποιεῖ ὅτι προκυρῶσει διαγωνισμὸν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1942 διὰ τὴν πρόσληψιν δύο (2) ἐκτάκτων λογιστικῶν ὑπαλλήλων.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δέον νὰ ὑποβάλωσι τὰς αἰτήσεις των συμμετοχῆς εἰς τὸν διαγωνισμὸν μέχρι τῆς 10ης Σεβρίου 1942. Ὡς προσόντα συμμετοχῆς εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἀπαιτοῦνται ἀπολυτήριον Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ Γυμνασίου τοῦλάχιστον καὶ διὰ τὸν μόνιμον λογιστὴν ἀπολυτήριον Γεωργικῆς Συνέκῃς Σχολῆς.

Ὁργανικὸς μισθὸς ὀρίζεται ἀνά 15ῆς ἡμέρας δρχ. 2.500 (λογιστοῦ Γ') πλέον ἐπιδομάτων ἀκρίβειας ζωῆς, κ. λ. π.

Ἐξεταστὰ Μαθήματα

- α) Ἐκθεσις ἰδεῶν γ) Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ
β) Λογιστικὴ δ) Περι Σ)σμῶν ἐν γένει

Διὰ πλείονας πληροφορίας παρακαλοῦνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως ἀπευθύνονται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐνώσεως Γ. Συνισμῶν καὶ εἰς τὸ Ὑπμα ΑΤΕ Χαλκίδος (Τμῆμα Ἐποπτείας Συνεταιρισμῶν)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΡΟΥΣΣΟΣ